

Koroško Koroščem

Št. 33.

Celovec, dne 22. junija 1920.

Izhaja enkrat na teden.

V spomin

na „kulturonosce“

in „osvoboditelje“

Teško leto polno trpljenja.

Maj leta 1919. je bil slavni čas Koroške. Sramoten in nepošten jugoslovanski napad ponoči na 29. april 1919, ki bo ostal na veke sramota za jugoslovansko politiko in vojaščino, je bil začetek velikanske vstaje koroškega ljudstva proti tuje vrnjence, proti državo SHS. Nikoli in nikjer po širokem svetu ni oddalo kako ljudstvo večji in močnejši protest, kakor one dni h koncu aprila in začetku maja lanskega leta koroško ljudstvo. Čeravno je bilo hude trpelo in strašno krvavelo štiri dolga vojna leta, dasiravno še ne pomirjeno po socialni in politični revoluciji, je vendar z bistrim umom takoj spoznalo, kaj zahteva čas in česa je treba: Složno in enoglasno takorekoč je branilo svoje največje blago, **svobodo**, proti četami srboslovanske države. Vsi in vse ene volje, zoperstaviti se sovražniku! Le volja, ki se ni zapostavljala, darovati tudi življenje, si je mogla pridobiti po svetu veljavo, da je prišla ameriška komisija v našo deželo. Koroški boj za svobodo je gnal predvsem Pariz do spoznanja, da se to koroško ljudstvo

nikoli in nikdar!

ne bo upognilo jugoslovanskemu jarmu, ono koroško ljudstvo, ki mu ni bila mar veličina sovražnika. Srčno in ponosno se je postavilo za svojo deželo sovražniku nasproti, tako močno je vrglo od sebe jugoslovanske verige, da je moral slišati tudi Pariz. Določila se je meseca maja 1919 od vrhovnega sveta usoda Koroške: meja, po Wilsonovi liniji, Karavanke!

Potem pa jel prišel Koroški hud čas. Srboslavija se je zbirala k tretjem močnem napadu na majhno junaško deželo, ki bi se imela na novo sama braniti proti divizijone sovražnika.

Medtem ko so jugoslovanski zastopniki v Parizu ščuvali z vso svojo balkansko zvitostjo, s premečenostjo in brezvestno, so začele 28. maja 1919 srbske kanone pri Spodnjem Dravogradu, v Mežni dolini in pri Železni kapli svoj morilen pok in strel na Korošce. In toliko najboljših sinov male Koroške, ki se jih smrt ni bila dotaknila ne na ravninah Galicije ne na vročem Krasu (Karst) ob Soči in ne na krvavih gorah Venečije, je padlo zdaj v nadčloveškem boju za domovino, domača zemlja je pila njih kri, kri svojih sinov v zadnjih bojih preslavnih svojih „siebenarjev“ in „gebirgšücev“!

Črez to žaloiigro so šli valovi burne razjarjenosti nad senžermensko mirovno pogodbo. Jugoslovani so bili dosegli, da je ostal v mirovni pogodbi list za ozemlje med St. Vidom in Karavankah bel z naslovom: Reservè. Šele končno veljavna pogodba je dobila določila v sedanji podobi — ljudsko glasovanje.

Od tega časa smo preživeli Korošci težko leto polno trpljenja. Z zvižajo in izdajstvom so začeli Jugoslovani boj na Koroškem. Po skrivnih potih in s silnim dejanjem so izsilili sedanje razmere. Tudi danes nimajo nobene notranje pravice do Koroško za se. Zavratno sovraštvo, izsiljeno po brezvestnem hujskanje je gnalo proti nas one možje in fante, s katerimi smo leta 1914—1918 branili vkup njih domovino. Pred Guštanjem so Jugoslovani 6 Korošce dne 28. maja 1919 tako grozovito umorili in pokvečili, kakor še med svetovno vojsko nismo bili videli niti pri onih divjih narodih, ki so jih poslali Rusi iz daljne Azije proti nam. Nismo verjeli prej, da bi bilo kaj takega sploh mogoče. Jugoslovanska vojska črez Celovec ven je bila opustošajoče ropanje. Celó poštenejši Jugoslovani so se tega tako ustrašili, da so proti tem balkanskim „bratom“ še hvalno poudarjali, kar so v posameznih slučajih nemški

vojaki bili zakrivili. Še-le poznejši brezvestni jugoslov. propagandi je bilo pridržano, stvari postaviti vse narobe.

V Granic- in Lofentolu so zažgale divje čete „bratov“ kmetiška posestva, postrelile kmete pred pogoriščem kakor ljubo živino. V Železni Kapli, Miklavžu, Pliberku in po vseh drugih krajih so opleni in oropali „brati“ hiše in vile in gostilne. Kar so Srbi na primer na en dan in sicer samo v Žitari-vasi-Reberci (Rechberg) uničili — med tem nenadomestna in nepopravna umetniška dela —, je to samo na 10 milijonov K. Thalenstein, Neudenstein, Schloß am Rain, Karawankenhof, Krastowitz dokazujejo „delo“ — „osvoboditeljev“. Kmetom se vzamejo na cesti mošnje z denarjem, stotine in stotine ur pokradejo našim rojakom, dozorelo žito posečejo za konje, hišni gospodarji so povsoda le Srbi, brezkončne plenitve in nasilja kažejo srboslovansko pot. V dveh tednih so narastle vojne škode Spodnje-Koroške na skoro 40 milijonov kron. Značilno za te „brate“ pa je, da so Srbi zvrčali vsa silna dejanja na slovenske vojake in narobe, Slovenci na Srbe. Divjala in razsajala pa sta oba enako in se skazala eden drugega vrednega.

Celovec je obvarovalo strahot le to, da je prišla inter-alirana komisija. Za Jugoslovani pa je ležalo — sicer le za kratek čas! — zatrto miroljubno, svobodomiselnost ljudstvo Spodnje-Koroške. Voditelji koroškega ljudstva so se z 5.000 begunci umaknili sovraštvo in sili jugoslovanskih vrinjen-cev. Ki niso bli bežali, so peljali ujete in kot poroke v Ljubljano in Srbijo. O njih trpljenju bi se mogle pisati bukve nad bukve, V coni A pa je zavlada zbesnelo sovraštvo razdevanja in razdiranja. Prepolno se je namerila Koroški nesreča.

Danes, po enem celem letu, živijo naši mučilci in zatiralci še vselej med nami. A kako drugače se danes vedé! Zbesnelo sovraštvo je na videz izginilo, z lepimi, gladkimi besedami in prijaznimi obrazi, z obljubami in s špehom in moko prihajajo k nam, prižvižgajo in pripojó, a zdaj je vse že zastonj! Kajti koroški boji, koroško trpljenje ni bilo zastonj, ljudsko glasovanje bo o usodi Koroške odločilo! Ne več jugoslovansko orožje in nasilje, temveč

prosta volja prostih Korošcev

bo odločila meje deželi! — Pred enim letom strašno posiljevanje naših pravic in našega ljudstva; danes hočejo biti naši „befrejarji“. Pred enim letom plenitve celovških magacinov, plenitve na kmetih; danes gobeždajo o dobrotah Jugoslavije. Pred enim letom razdevanje in razdiranje vseh kulturnih naredb, zaprte šole, razbite tablice, učitelji in uradniki izgnani; danes zlobudrajo z gladkim jezikom o kulturi in da imajo vsi narodi enake pravice. Pred enim letom so naše sinove in brate ubili, naše očete in rojake internirali in trpinčili; danes se imenujejo sami — a zares le sami — naše osvoboditelje! Mislijo Jugoslovani, da je Koroška že po enem letu vse to pozabila?! Menijo, da se more mišljenje koroških mož in žensk v enem letu tako predrugačiti?! Če so pred enim letom sinovi Koroške s krvjo svojih src potrdili trdno zvestobo do domovine, mislijo Jugoslovani, matere in očeti teh junakov bi danes oddali svoje glasove za sovražnike?!

Koroška, druge čase tako vesela in radostna, je preživela svoje leto trpljenja. Ničesar ne bo pozabila — zapomnite si Balkanci! — v možeh in ženah, fantih in dekletih živi spomin na svobodne in nesrečne dni dežele Koroške. Na zunaj mirni so se učili Korošci počakati na ta dan, ko bo vzhajalo zopet na novo svitlo solnce svobode v naši domovini, dan, na katerem bomo z glasovanjem ponovili našo besedo spomladi 1919. Jugoslavija je sicer v svoji blaznosti poskušala na vse načine, da bi se nam vzela pravica samodoločbe. Preskrbelo se je, da drevesa ne rastejo v nebesa, te pravice nam niso mogli vzeti. Preobilje nesreče in trpljenja so nam povzročili Jugoslovani. A domorodci, rojaki, po črni noči pride beli dan, po temi vzhaja svitlo solnce! In ta beli dan, to svitlo solnce je naše ljudsko glasovanje, ki bo kakor solnce svo temo, vso nesrečo in vse tuje nasilje premagalo na vselej!

„Na smrtni postelji.“

V nekem „Witzblatt“-u smo brali enbart: Mož revež se postavi pred duri svoje kajže in si trebi med zobmi, kakor bi mu bil ostal cel kopun med njimi. Žena mu reče: „Si znorel, da delaš take neumnosti? Saj si jedel že tedne samo požgano župo in krompir z monturo vred.“ Mož ji pa odvrne: „Naj me! Znorel nikako nisem, saj mi pové vsak dan želodec, kaj požira. Sosed pa naj si misli, da sem ravnokar jedel več kópunov. Zato sem se postavil sem!“ Zanečljivo reče na to žena: „Ti komedijant, ti!“

Ravno tako se postavljajo pred nas jugoslovanski podkupljeni kričači. Vsak Korošec si naj misli, le tam moreš živeti, le tam si človek, le tam ti sije svoboda, le tam se moreš najesti. In vsa ljubezen gre — znano je — skoz želodec. Ja, ali v resnici je nasprotno. Ljubljanski list sam je pisal, da so za letos v Jugoslaviji ukrotili prazne želodce širokega ljudstva še s bajoneti in streljanjem in prelivanjem nedolžne kri. V ljubljanskih listih ni konca ni kraja pritožb, kaka je ta „blažena“ Jugoslavija. Pogledajmo malo!

„Naš Glas“, glasilo javnih nameščencev SHS kraljestva, piše v svoji številki 15: „Vsled nezaupanja, zavisti in sovraštva se še do danes ni nič napravilo za izboljšanje, nasprotno,

v prepad drvino z največjo brzino!

Sovraštvo je preplavilo vse od najnižjega do najvišjega. Nihče ne utesne podatki krepke roke bolniku — naši državi —, ki

leži na smrtni postelji in prosi pomoči,

medtem ko se vsi oni, ki bi ji morali pomagati in jo zdraviti, prepirajo med seboj. Ob bolniški postelji pa stoje oni, ki hočejo bolniku pomagati in ga rešiti smrti. Žalibog se vrste teh zvestih prijateljev krčijo od dne do dne, ker nad bolnikom

obupujejo!“

A tako! Zdaj smo jo še-le pogruntali, zakaj nas potrebujete v vaši Jugoslaviji! K pogrebu umirajočé reve. No, k pogrebu gremo tudi največjem revežu. K tem pogrebu pa ne moremo mi Korošci, ker nas pometate potem k mrtli Jugoslaviji v grob. Da bi nas pa še žive črvi jedli, zato nas naše koroške matere niso rodile, kranjski Srbi in srbski Kranjci, veste!

„Za slovensko Koroško?“

O tej novi limanici, ki jo nastavljajo Jugoslovani Korošcem, nam poroča rojak iz cone A:

„Dne 29. maja t. l. sem govoril na kolodvoru v Grabštanju z nekim dekletom. Govorilo se je seveda tudi o glasovanju in vprašam jo, kako da bo glasovala. Dekle reče: „Slovensko, od Srbov nič nočemo vedeti!“ Končno se je izkazalo, da jugoslovanski hujskači povsod pravijo in pridigajo, da moremo Korošci vsekako proti tem grdim in ostudnim Srbom glasovati in torej dati naše glasove — slovenski Koroški.“

Ze presneto jih mora imeti, te kranjske-balkanske priganjače, da je jim treba takih zavijač resnice. Kaj je bridka resnica?

Kranjska je za večne čase prodana od advokatov — na njih čelu neki Brejce — srbski državi, srbski gospodarji, prodana Balkanu. Ljudi takrat niso vprašali, danes je prepozno . . . Tudi nam je znano, o, prav dobro, da tudi Kranjcem Srbi niso prav. A kaj pomaga? Kranjcu in Štajercu, ki ležita na tleh, kleči Srb na prsih. Julija 1919 so hoteli Spodnjo Štajercí proč od Srbov. Postrelili so jih in jih vrgli v Dravo! In rojaki, ste že pozabili ljubljanske dogodke od dne 24. aprila tega leta? Krišpajo z zobmi, morajo pa vendar za kralja Petra k vojakom doli v Macedonijo! V Ljubljani izpodriva v šolah in uradih srbščina slovenščino bolj in bolj, napisi so že marsikateri v cirilici, ki jo ne zna brati noben Slovenec. Srb se košati povsod, Srb ima vse moč v rokah in vsi višji komandanti so Srbi. Kdo pa je komandant Dravske divizije? Srb!

Ne omagajte, rešitev se bliža!

Kdo njegov zastopnik? Srb! Kdo na primer komandant prve infanteri-brigade te divizije? Srb! Slovenec pa je brezpraven, brezmočen. Le poslušajte slovenske vojake, ki jih trpinči vojaška služba zdaj kmalu že sedmo leto! Je morebiti kaj pomagalo, da je Slovenec, da je Hrvat protestiral in vpil in se jokal, ko so jima dali za 4 krone — 1 dinar? Slovenec — kuš! Zakaj je bilo samo za Slovenca in Hrvata kolkovanje, ko so jima vzeli 20 %? Vpila sta in jamrala in se vekala. Kuš! Zdaj plačujeta Hrvat in Slovenec strašne cole, strašne štajre. Kje se ti rabijo? Ne Hrvatom in ne Slovencem ne pridejo v korist, denar je Srba. V Macedoniji in Albaniji narejajo ceste, morebiti ostane še kaj za srbske šole. A Slovenci in Hrvati ne bodo dobili ne železnic ne novih cest, dokler nima Srbija najpotrebnejše, kar so dobili Hrvati in Slovenci že pod avstrijsko „prekleta“ vlado: šole, železnice, dobre ceste in druge važne stvari. Slovenci in Hrvati vpijejo tudi radi in proti te davke, ki jih morajo plačati, za — Srbe. A kaj jim pomaga? Prav nič! Srb, „osvoboditelj“ je priklenil Hrvata in Slovenca, ostaneta torej, kar sta že:

srbska hlapca!

Neumnost in laž je torej, ko plačani jugoslovanski priganjači danes po naši Koroški trobijo: „Mi Slovenci hočemo proč od Srbov, ko ste Korošci le že enkrat za nas glasovali!“ To je presneto neumna špekulacija na neumnost Korošcev! Pri tej priložnosti vprašamo „Mira“: Koga pa ste po vašem lastnem poročilu (šte. 16.) k shodu v Železni Kapli med drugimi mnogoštevilnimi tujci poklicali? Ni bil tudi neki — Džamonja, ki ste ga zašribali „direktno iz Beograda“ in ki je „govoril razločno in lepo v krasni srbsčini“, kakor pišete? Za prve: Kdo je zastopil od Korošcev to lepo in krasno srbsčino? In k drugemu: Zakaj so mu začeli vaši plačani agenti in podrepniki „navdušeno“ vpiti? Zakaj to vse, ko nočete Srba? Zakaj se ne vzdignejo Kranjci proti Srbu že pred glasovanjem? Potem nam pa še povejte, kam pa pojdejo potem vsi Slovenci, sami vendar ne morejo obstati? K Lahom? K Ogrom, ki sami ničesar nimajo? Prišlo bi vendar, kar je bilo že izza starih časov — Slovenci in Nemci bi šli vkup! Ni tako?

Potem pa vprašamo: Zakaj vsa gonja na Koroškem?? Bi naj tudi Korošci še prej vse dobrote balkanske gospodarije poskusili, one gospodarije, pod katero vzdihujejo zdaj tako Kranjci, in zakaj?

Ne, nikdar! Korošci in Korošice bomo prosto odločili, ali za srbsko državo ali Avstrijo, ali za balkansko nekulturo z večnimi nemiri ali za mirno kulturno razvijanje in napredovanje k blagostanju. — Tudi mi slovenski Korošci se bomo z prevladajočo večino izrekli za

enotno, nerazdeljeno Koroško in Avstrijo!

Nidek ste nam Kranjci, kaj, da bomo sami odločili našo bodočnost?! Nidek ste nam in hočete nas tje zavleči, kjer ste sami le hlapci?!

Prost mora biti, prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod!

Taki so!

Čuden poštenjak.

Ljubljanski „Slovenec“ z 8. junija t. l. poroča: Jugoslovanski zaupnik (Vertrauensmann) Matija Hornböck iz St. Janža v Rožu je zaradi goljufij in poneverjenja (Unterschlagungen) obsojen na 6 let težkega zapora. Ogoljufal je razne ljudi za veliko tavnend kron. Ta „poštenjak“ Hornböck je bil jugoslov. sekvester posestva gospe Ferlatti v Svetni vesi. Tam je že kradel, poneverjal in se bogatil na posestvu drugih ljudi — pod očmi SHS oblasti, morebiti še ž njih podpore, kajti slo je proti „nemčurje“ in Nemce!

No, vidite naše osvoboditelje — „befrajarje“! Glejte „poštenjaka“, ki je v resnici vreden tiste zlahte, ki kateri sliši tudi oni Pirna (prej služil pri dr. Müllerju); ta ja tudi bil sekvester v Rožni dolini in tudi zaprt na šest mesecev. To so kulturonošci Rožne doline!

Koroške železnice.

O tem vprašanju nam piše rojak iz cone A:

„V šte. 29 z dne 16. aprila t. l. piše „Korošec“ o načrtu novih koroških železnic in pravi, da so v tem strokovnjaki že složni. Kar eno celo vrsto novih železniških prog se nam obeta. Skoraj vsaka vas bo dobila železniško postajo (štacijon). Ko sem prebral ta spis, sem začel stvar malo premišljevat. Bral sem še enkrat; zdaj se je zjasnila pamet in vedel sem. A, kaj sem vedel? Da se velikovski „Klukec“ še nikoli ni tako debelo lagal, kakor v tem poročilu.

Kdor pozna gore in doline, kjer naj bi se gradile te železnice, mora takoj potrditi, da je vse to nemogoče.

Železnica naj gre iz Kamnika v Gornji grad v Savinjski dolini. Med tema krajema pa so visoke Savinjske planine. Torej bi bilo treba napraviti predor (Tunnel), kakoršen je v Bohinju. Iz Gornjega grada pojde železnica po Savinjski dolini navzgor v Solčavo. Ta dolina je tako ozka, da še potok in cesta nimata prostora v nji. Kje se bo potem napravila železniška proga? Od Solčave se bo napravil predor v Železno Kaplo. No, ta predor bi bil skoro najdaljši na celem svetu! Proga Železna Kapla-Sinčavas se bo razširila. Kam se bo razširila, ko se že sedanja ozka proga med Miklavcem in Kaplo podira v Belo? Črez Dravo pri Velikoveu se bo napravil železniški most. To se lahko piše, a težko izpelja. Iz Miklavčevega pa se bo odcepila proga v Borovlje. Ali pojde ta proga črez goro, skoz goro ali celo po Dravi, tega nam poročilo ne pové.

Stara Avstrija je obljubovala to progo, obljubovala je tudi progo skoz Jezerski vrh, Kokro na Kranj; izpeljala pa nobene ni. Zakaj? Ker bi bile stale te proge že pred vojsko take svote denarja, da bi jih velika država ne bila spravila vkup. Mlada Jugoslavija pa hoče vse to napraviti v najkrajšem času. (Morebiti že do ljudskega glasovanja!) Ljubi moj bralec! Ko bi Jugoslavija hotela zgraditi navedene železnice, bi ji zmanjkalo papirja za tiskanje bankovcev in tiskalni stroj v Beogradu bi se polomil. Zapomni si! V petdesetih letih bodo te proge še na papirju.

Mi Korošci pa si lahko pomagamo. Glasujemo za našo staro domovino, nerazdeljeno Koroško, in potem ne potrebujemo nobene teh železnic. Nam zadostuje že luknja v Podrožici (Rosenbach). Gore naj pa ostanejo meja med nami in Kranjci.

Fant iz Bele (Vellach), kateri pozna domače gore in doline bolj, kot vsi ljubljanski strokovnjaki.

Zdaj grozijo nam!

Prav dobro vedo Kranjci, Primorci in drugi Balkanci, ki zastopajo na Koroškem slavno Jugoslavijo, da je $\frac{9}{10}$ vseh Korošcev cone A v srcu proti nje; vedo tudi, da so izgubljeni, če pride do tajnega glasovanja. Da se mirovna pogodba od tretje velesile tako dolgo ne končno ratificira, vporablja jo za razširjanje pravljic, cona A bo vsekako ostala jugoslovanska, glasovanje je brez pomena. Z svo določnostjo se mora temu stopiti nasproti!

O usodi glasovalnih con bo odločilo samo glasovanje!

To so vse države v Parizu slovesno podpisale. Razen tega pa bo glasovanje popolnoma tajno in prosto. Vsi oni, ki bi skušali, kakó vplivati na pravičnost, tajnost in prostost glasovanja, bodo hudo kaznovani in izgnani iz glasovalne cone. Tako so se tudi že na Nemškem vršila glasovanja. Tudi pri nas na Koroškem je mednarodna glasovalna komisija zavezana k enakimi naredbami in bo našla tudi sredstva in vse potrebno ukrenila, da zadobi veljavo svoji volji. Tako bo vsakemu Korošcu, vsaki Korošici mogoče glasovati po svojem lastnem mnenju, po svoji volji, ne da bi se mu bilo treba bati katerihkoli posledic. Izid glasovanja pa obveže oba dela, zaveže Avstrijo in enako Jugoslavijo. V Beogradu so podpisali mirovno pogodbo in s tem tudi določila o ljudskem glasovanju ravno tako kakor v Dunaju. Od obeh delov se torej pripoznava tozadevna določila.

Zatorej je vsekako laž, ko trdijo jugoslovanski agenti, da pride na vsak način cona A k Jugoslaviji, čeravno bi se glasovanje izreklo za enotno, nerazdeljeno Koroško. Tako lajanje je nam Korošcem le vpitje neodločilnih in neodgovornih možičkov, kaže nam pa tudi, kako obupano se jim že zdaj tresejo hlače, da si hočejo pomagati s tako neumnimi neobdržnimi grožnjami k ljudskemu glasovanju.

Za Jugoslavijo je cona B in cona A končno izgubljena. Ko bi kranjski prenapetneži po glasovanju naredili le poiskus kake nove sile proti Koroški ali ko bi se jugoslovanske oblasti obotavljale, izginiti na onkraj Karavank, bi stala proti Ljubljancem ne samo cela Koroška, temveč njih lastna vlada v Belgradu, navrh pa še celi civiliziran svet, predvsem pa vse velike države antante, ki bi stopile Jugoslaviji izdatno na kurja očesa! Da te velike države, če se izreče glasovanje za Avstrijo — kar ni nobenega dvoma —, nikakor niso volje, pustiti vse na Koroškem, kakor je sedaj, so nam jasen dokaz izjave angleških in francoskih državnikov, ki že zdaj govorijo o balkanizaciji Srednje-Evrope na južni avstrijski meji. Koroška, kolikor je pod silno jugoslovansko pestjo, je že zares čisto balkanizirana. SHS-oblasti podpirajo in pospešujejo nek bolševizem od zgoraj. Prebivalstvo cone A, ki je živelo prej v složnosti in miru, se danes hujska, kakor je le sploh mogoče, v St. Jakobu v Rožni dolini najdemo cele bande, o pravi šoli ni več govora, — le pogledj otroke! — cerkve so le lokali za hujskanje, pa ne, da se služi Bogu. To se pravi balkanizacija!

Zahtevamo, da se brž ko mogoče vrši glasovanje, ki bo dalo naši deželi zopet mir in red. Neumne jugoslovanske grožnje pa si bomo dobro zapomnili in jih ob pravem času na pravem mestu uporabili.

Laži in zopet laži!

Jugoslovanski agenti razširjajo namenoma vest, deželni svetnik Schumy bi bil svojim zaupnikom rekel, cona A je za Avstrijo že izgubljena. Na podlagi izrecne izjave g. Schumyja pribijemo na to-le pregledno laž, da je ta vest od konca do kraja zlagana, še ena besedica ni res. Nasprotno! G. Schumy pozna natanko razmere v coni A in je trdnega prepričanja, da bodo prebivalci glasovalne cone A z veliko večino glasovali za Avstrijo. In to svoje prepričanje je tudi ne samo svojim zaupnikom, temveč tudi javno vselej na novo izrazil. Če jugoslovanski priganjači menijo, da bodo s takimi basni Korošce in Korošice oplašili, se bodo presneto motili! Dosegli bodo le, da spoznamo vsi Korošci: to je le ena mnogoštevilnih jugoslovanskih limanic, s katerimi poskušajo rešiti, kar se še rešiti da; dosegli bodo s takimi pravljicami le, da se celo prebivalstvo prepriča: Pri glasovanju bo zmagala Koroška! To ne samo tako že koroško misleči, ampak tudi vsi omahljivci, kateri zdaj še ne vedo, kako da glasovati. Tem so bile ja namenjene jugoslovanske basni. A tudi pri teh se bodo Balkanci „namazali“!

Kineški zid.

V daljnji Aziji je velika država Kitajsko-Kina. Obstoja že nad 4000 let in vendar je ljudstvo tam še tako zaostalo, da ne pozna železnic in dá vole izmeti žito. Ti Kinezi so nekdanj okoli svoje države postavili visok zid (mir), se tako zaprli pred vsem svetom. Od Kinezov noben ni šel v druge, tuje dežele, noben tujec ni smel v njih „nebeško“ državo.

Par desetletjih je še-le, kar je postalo drugače. Kineško ljudstvo je odprlo svojo deželo tujcem, predajalo jim in od njih kupovalo. Kaj se pa je bilo zgodilo? Ko se je Kina zaprla, je bila ena prvih kulturnih dežel celega sveta; ko je odprla zopet svoje meje, je bila ena najbolj zaostalih. Ljudstvo se je v revščini in bedi skazilo, prišlo na nič. Nad ljudstvom pa so vladali mogočni duhovniki in uradniki, ki so ljudstvo tlačili, sami pa lepo in dobro živeli. Šeasoma pa so se odprla tudi ljudstvu očesa, zahtevalo je svoje človeške pravice, pognalo duhovnike in uradnike in podrlo cesarjev prestol. Kakor v znamenje, da so minuli stari časi, so si odrezali kite, pri katerih so jih bili lačili prejšnji mogočniki, in se oblačili kakor drugi človeki. Danes je Kina ljudovlada-republika, kineški

zid (mir) tudi ne zadržuje več prost svetovni promet. A na enkrat ne gre. Kineško ljudstvo je v tisočletni sužnosti in zapiranjem zaostalo in težavno bo še Kina morala delovati, da se bo obdržala med narodih sveta — če je dežela tudi kot taka bogata.

Enaki časi kot svoje dni v Kini so zavladali na Koroškem. Od Celovca doli do Saloniki na grškem morju je bila dozdej naša dežela Koroška najsvobodnejša, dežela največjega napredovanja. Zdej pa je ločen en del od drugega s demarkacijsko linijo, da si sta živela oba dela prej v najožji življenski skupnosti. Jugoslovani hočejo narediti iz te linije trajno mejo svoje države. S tem bi bil postavljen kineški mir; sicer ne zid kot tak, a na Glinici, ob Krki, ob Dravi, ob Vrbskem jezeru bi stali financarji in žandarji kralja Petra in živahno življenje bi bilo minulo. Na jugu se spenjajo v višine strme Karavanke in zaperajo deželo. Kam potem? Hudi časi bi prišli za cono A, ljudje bi prišli na nič, proti jugu in proti severu bi jim bil svet zaprt. Šole že danes niso šole pouka, so mesta hujskarije. Minuli so svobodni časi. Prej si je volilo ljudstvo prosto in svobodno občinske zastopnike, volilo svoje poslance. Danes gospodarijo gerenti, v resnici „Narodni svet“, oficirji in uradniki. Prej smo živeli na Koroškem v miru in složnosti, danes te zavolj koroškega mišljenja zapirajo in preganjajo. Fabrike nimajo več surovin in morajo popustiti delo. Kmet nima denarja. Onkraj demarkacijske črte pa si izkupijo kmeti tri-do štirikrat višje cene. To je pa še-le začetek. Prav lahko si je misliti, kakšna bi bila Koroška — cona A pač — čez 10 let, če bo dorastla mladina, ki se ničesar ne uči, ki se le hujska.

Bo mogla živeti od prepira in prenapetnosti? Ne! Za kmeta bi ne bilo več napredovanja, stati pa je hoditi nazaj. Koliko stvari si morajo že danes odreči prebivalci cone A. Postalo pa bi še za veliko hujši. Čez 10 let bi se primerila, uravnala cona A že prav očitno kulturnem stanju kmetov v Bosni. 10 let dalj živimo kot Macedonci in Albanci, ki obdelujejo zemljo, še z lesenim oralom. Neka desetletja in v coni A imamo macedonske in albanske razmere, ktere so vendar naši fanti videli med svetovno vojsko. Potem bi zares bil postavljen kineški zid. Te mesece zdaj se bo odločilo, ali dobimo tak kineški zid ali ne. Mi Korošci seveda še enega kamna k tem zidu ne bomo donesli!

Tudi merodajne države sveta so že proti razdelitev Koroške. Angleški ministerprezident Lloyd George je govoril n. pr. pred kratkem o hudih posledicah razdelitve prejšne Avstrije; s tem so prišli deli z visoko kulturo pod nekulturo. Izjavi dalje, da se morajo zavolj tega avstrijske meje proti Jugoslaviji popraviti (najprve se misli na Koroškem).

Naj da le mislijo nekteri prenapetneži in privrženke hujskajočih duhovnikov, da je res, kar vpijejo plačani jugoslovanski priganjači: „Jugoslavija zmagala z 90 %!“ Mi Korošci vemo to boljši. Razen tega pa smo si čisto na jasnem, da se Koroška ne da razdeliti, da tudi nikoli ne bo!

Proč s kineškim zidom!

Kar je Bog združil,
Srb ne bo zrušil!

Gratuliramo!

„Socialno skrbstvo“ piše „Večerni list“ v Ljubljani. „Ko smo v Belgradu doživeli zopet novo vlado, smo doživeli tudi, da je ministrstvo za socialno politiko prevzel mož, ki bo po svojem delovanju in po svojem pripadnosti mogel kvečjemu voditi protisocialno politiko. Naloga socialne politike bo, zahteve in potrebe delavnih slojev spraviti v soglasje, odpirati nova pota socialni zakonodaji, ki morajo nujno priti navskriž z interesi velikega kapitala. Vsega tega pa ne bo zmož, ker je zastopnik stranke, katera z velikim kapitalom živi in pade . . .“

„Pod vplivom kapitalizma“ beremo v istem listu. „Naša sicer na videz tako protikapitalistična javnost stoji zadnje dni popolnoma pod vplivom kapitalističnih gesel. Moramo reči, da se je kapitalistom posrečila ofenziva, da nepoučene

javnost pridobe zase in tako rešijo svoje kapitale ter profite.“ — Kdo od nas Korošcev je kapitalist? Ta naj glasuje za Jugoslavijo! Morebiti dobo Jugoslovani na ta način par glasov, kaj? Damo vam torej dobri rat, agitirajte med bogataši, morebiti imate tam več sreče kot pri nas navadnih ljudeh.

„Pod enim klobukom“ je napis članka ljubljanskega glasila kmetsko delavske zveze „Ljudski Glas“ (števil. 22.): „V Belgradu se je osnovala nova vlada. Prav lepa družba je to. Znašli so se skupaj pod enim klobukom brezverski liberalci, pobožni klerikalci, mohamedanski veleposestniki in podobni osrečevalci našega ubogega, zapeljanega ljudstva. Doma se grizejo in koljejo med seboj. A kaj, vse to je le za reklamo, kajti gospoda lahko prav lepo, v najiskrenejši slogi mlati pod enim mernikom, kadar namreč mlati — po ljudstvu. Kaj so vse vpili, kaj vse obljubovali lahkovernemu ljudstvu eni in drugi. No, bili so na vladi eni in drugi, a v državi je vedno slabše, draginja vedno večja, zmeda vedno pogubnejša. Paradiž bo prišel, a ne za naše ljudstvo, pač pa za gospodo. Vsa ta gospoda je pa proti revnemu ljudstvu, je njegova sovražnica! Pa prav je, da je prišlo tako, ljudstvo bo sedaj lahko le še jasnejše opazovalo, ostudno igro, ki jo vganja ta družba z njim.“ — No, ajston, to je ja najlepša „bešreibinha“ ne samo nove jugoslovanske vlade in kaj bi nas Korošce tam čakalo, nehote označijo te besede celo jugoslovansko gonjo na Koroškem. Dovolj smo trpeli Korošci. Medtem ko se je za druge dežele bila končala svetovna vojska, je pri nas na novo tekla dragocena kri. In še do danes nismo rešeni tujega nasilja. Če bi ne bilo tako žalostno, bi skoro rekli: Prav je. A prehudo je bilo, kar je trpela minulo leto cona A, deloma tudi drugi deli Koroške zaradi Balkancev. Ravno iz tega vzroka — da govorimo s „Ljudskim Glasom“ — naše „ljudstvo le še jasnejše opazuje ostudno igro, ki jo vganja ta družba z njim“.

Parada Čušov v Žrelcu.

Čindara, bum-bum-bum! Zopet so sklicali Čušī pod varstvom garde kralja Petra svoje Kranjce, Štajerce in Primorce — takrat v Žrelcu — da koroške ovčice ne do cela izgubijo pogum. Prosta vožnja na vseh železnicah, brezplačna jed in „frišne“ zemlje in „štriclne“; no, zakaj pa ne! so si mislili Štajerci in Ljubljanci, ki vidijo take reči le redkokrat. Na to vižo so spravili potrebne poslušalce za svoje nesramno in ordiner zmerjanje in psovanje govornikov vkup.

Vkljub vsega prizadevanja vseh agentov Čušov, „veselici“ dati nek koroški značaj, Korošcev skoro ni bilo videti razen nekaterih iz nahujskanih občin okoli Pliberka. Ljubljanski list „Slovenec“ piše v svoji števil. 127.: „Manifestacija je bila živa priča mišljenja prebivalstva pasu A. Kdor je to videl, ne bo dvomil, kako bo izpadlo ljudsko glasovanje na Koroškem.“ Oeha! Jugoslovani so sami, ko je šlo proti večeru, priznali, da so komaj, osmi del bili Korošci! Ne žlobudrajte tako neumno v Ljubljani! In da veste: vojaki, ki naj varujejo vaše prireditve, večinoma Kranjci in Štajerci, delajo sami najboljšo propagando in svetujejo dostikrat našim rojakom čisto odkritosrečno, da ja ne glasujejo za Jugoslavijo.

Govorniki so bili vsi zlaht volje, zmerjali so tako hudo, da so bili kakor purani, čisto rdečo-pvali. Gospodje fajmoštri pa so rabili besede, ki se za duhovnika nikakor ne spodobijo. Arnejček se je čutil pod varstvom bajonetov do cela kot gospod Zrelca in izrekel strašno grožnjo: „Ko glasuje cona A za Jugoslavijo, bomo Nemce in nemčurje vtaknili v žaklne in jih vrgli čez Glini!“ Trdil je seveda tudi star bavbar, da Jugoslovani nikoli ne pojdejo iz dežele, če tudi Avstrija zmaga. Otročiči! Pred enim letom so trdili vsi SHS-oficiri v Celovcu: Prej je Celovec razvalina, prej da mi gremo! Prišel pa je le en telegram in takoj so povsili glave in srbske garde so izginile na vselej! Tako bo tudi že v kratkem v conī A. Časi so minuli, ko se je mahalo s sabljami! Enako je mislil morda tudi general Majster, ker je bil tako skromen. Iz Majstra, ki je pred enim letom še v Sinčivasi na slihodih mahal

s sabljo kakor balkanski hajduk, je postalo zdaj že prav neznamen in neškodljiv „Meisterlein“. Tudi Grafenauerju (Grofu Tratnik) je šel cel žole gori, siromak se mora toliko jezati z nami Korošci! Končno je zabil: „Celovec zdaj ne bo jugoslovanski, a pozneje bomo šli z orožjem po njega!“ To pogledj!

In zakaj pa vso to lajanje, zakaj tako neumno zmerjanje in vpitje, ko pravite sami, da dobite 90 % za Jugoslavijo, zakaj vsi vaši shodi in vse igre in veselice? Koliko „pona“ košta in koliko jedi, ko je vse zastonj in govorniki so drugi dan čisto hripavi! In zakaj vaše grožnje, da pridete s bajoneti. So vam padle vse vaše nade tako v hlače, je vaše stanje pri nas na Koroškem tako popolnoma brezupno, da je že edini dokaz le srbski bajoneti?? Pomirite se, balkanski bratje! Tudi to vse je zastonj, vam ne bo ničesar pomagalo. Ljudsko glasovanje bo tajno in prosto in kar bo reklo glasovanje,

t o b o !

Proti temu vsem kranjskim in primorskim priganjcem nič ne bo pomagalo, naj lajajo in vpijejo, kolikor hočejo!

Ko so se Čušī pri „veselici“ nadvljali, so prišli na most pri „Lampelbirtu“ in metali na avstrijsko stran zemlje in štriclne. Težko je bilo sicer Ljubljancem in drugim brezposelnim „gostom“, ko so to videli, še hujši pa je bilo Čušom, ko so videli, kako so se skupili: Korošci — Avstrijci so vzeli zemlje — in njih hitro požrli, menite? O ne, pometali so jih nazaj čez most in jim dali navrh še beli celovški kruh! Tudi ljudi iz Žrelca so kazali svojo jezo in ogorčenost nad „to tujo bagašo, ki se je prišla k nam najesti“. Kaj hočete? Beseda Žrelce pride od „žreti“, no, in nažrli so se gosti-tujci, to je „havpsoh“!

Žendarmerija.

Iz cone A se nam piše:

Žendarmerija bi se morala nabrati iz domačinov cone A. Pogoji so bili: 20 let ali ne več kot 45 let star, sposobnost k službi, vojaška izobrazba, brezmadežno zivljenje, ker mora vendar državljanu zajamčiti varstvo osebe in imetja. Žandar stoji posebno pod varstvom postave in mora biti nepristranski. Zato ne sme biti znan že vnaprej kot „žlehtin“. A to vse je ostalo na papirju. Nič ni dejalo, da je bil dotični „kripl“ ali bil sedel celo v „cuhthavzu“, da je le brezpogojno ubogal kranjski gospodi. Tako so bili v neki občini med Vrbskim jezerom in Dravo ljudi k žendarmeriji prevzeti, ki ne po starosti, ne svojem telesu, ne vojaški izobrazbi niso sposobni; pa ne samo to!, človeki, ki so bili kradli in radi tega sedeli ali ki so radi goljufije in poneverjenja toženi. Ljudstvo takim človekom ne more zaupati, delajo pa tudi poštenim vojaškim predstojnikom le skrb in so v sramoto. Zgodilo se je pred kratkem, da so ti tati-žandarji svoje komrate, ko so ti spali, oropali in okradli.

To je „žandarmerija“!

„Ne sam hudič nima moči!“

„Sploh pa ni res, da bi mi prišli pod Srbe. Kot svobodni narod živimo poleg Srbov, ki so nam dali svojo samostojnost. V Ljubljani imamo svojo slovensko vlado, imamo slovenske šole, slovenske urade in ne srbskih. Torej živimo v Jugoslaviji trije svobodni narodi, Slovenci, Hrvati in Srbi“, se zviija pliberški nore-hinavec „Mir“ v svoji števil. 25. z dne 2. t. m. Priporočamo ti, beri naš današnji članek „Korupcija-balkanizacija“. Prihodnjič ti prinesemo članek „Slovenci — brezpravni državljani v svoji državi“, na ktere ga te že danes opozorimo, ti naš sirotej „Mir“. Danes te hočemo, manjka nam

Proč z Azijati in Balkanci!

postora, na kratko odpraviti, ti le malo posvetiti v tvojo slabomno butico.

Ne veš ničesar o novem ustavnem načrtu ministra Protiča, ki ga je „Nova Pravda“ tako preživo in ostro razsvetlila? — tako da je bila primorana izreči strašne besede: Slovenci smo brezpravni državljani, postali smo državljani druge vrste, da še v našem maternem jeziku ne smemo več na lastne svoje urade in našo lastno vladno vložiti prošnjo! „Mir“ nič ne vé od tega, da je po tem ustavnem načrtu uradni jezik v Jugoslaviji samo srbohrvaški? In ljubi naš „Mir“, če hočeš spoznati svobodo in samostojnost naroda, beri vendar ljubljanski „Slovenski Narod“ z dne 8. junija, beri Jugoslavijo od 3. junija, beri razkâčen in ogorčen boj, ki ga borijo v Ljubljani proti srbsko gospodstvu, le beri, kako se imenuje tvoja „samostojnost“ — „faktično ustaven absolutizem“, kako so postali tvoji ljubljanski „slovenski“ uradi srbski gradovi, ki jih imenuje „Narod“ gnezda korupcije, dalje pa reče: „**Ne Bog, ne sam hudič nima moči upreti se uradnim kanibalščinam tega azijskega. In za glavo se prijemljemo ter se vprašujemo znova: ali smo še v ustavni državi ali že pod absolutističnim cepcem?**“

„Mir“, si ti tako majhen in vsi drugi v Jugoslaviji tako veliki, da ne občutiš tudi po tvoji butici mlatiti cepce, si tako majhen, da najdejo cepci le druge višje glave?? „Narod“ pripoveduje, kako mečejo slovenske uradnike iz uradov enega za drugim, kako imenujejo Srbi-gospodi po Sloveniji slovensko ljudstvo le „švabe“. Ja „Mir“, ne veš ničesar o tem?? Damo ti dober rat, da jo ne še enkrat tako hudo zagaziš, malo boljši se maraj za jugoslovanski „hlev“ — kakor pišejo ljubljanski listi sami — boljši se maraj, za tvojo „svobodo“, potem še-le pridi in nam Korošcem kaj pripoveduj! Kakor so peljali kranjske Slovence plačani in podkupljeni voditelji pod srbski jarem, tako bi ti tudi nam slovenskim Korošcem želel tako-le balkansko „svobodo“ — — — — — „Jok brate!“

Korupcija — balkanizacija.

Dne 28. maja t. l. je v belgradskem parlamentu vprašal poslanec Josa Prodanovič ministra notranjih zadev, kaj misli storiti, ker korupcija in anarhija vse dežeje okuži, vsi jugoslovanski uradni krogi so polni korupcije in anarhije. —

Tako, tako! Posvetimo malo v balkansko gnezdo! Le malo! Pred enim mescem je pisala ljubljanska „Jugoslavija“ pod napisom:

„Balkanizacija

„Zalostno, a splošno znano dejstvo je, da narašča po hrvaškem in slovenskem ozemlju neka animoziteta (po domače: jeza, opomba) proti Belgradu kot centru naše uprave. Centralizem (to je „frajd“ do Belgrada, op.) šteje danes v slovenskih in hrvaških pokrajinah mnogo manj pristašev, kakor jih je imel še pred letom dni. Praktično izvajanje centralistične uprave je vsled svoje nesposobnosti rodilo tak odpor, da lahko povzroči naravnost protidržavne pojave . . . Posledice te nesrečne politike se nam kažejo najjasnejše v **neznosnih in pogubnih razmerah**, ki so zavladale po naših carinarnah (colskih uradih). (Srbi-) Radikalci so si polastili polno in neomejeno dispozicijo tudi nad uradništvom. Praznih mest niso razpisovali, ampak jih oddejali kar pod roko. Za generalnega ravnatelja so imenovali že vpokojenega carinskega uradnika Kukiča, o katerega strokovni zmožnosti se nikomur niti — sanjalo ni, za pomočnike pa ljudi enake vrste. **Niti en Slovenec ali Hrvat ni bil imenovan.** Kmalu nato so zasedli na enak način izredno važna mesta carinskih inšpektorjev. Vseh deset mest so zasedli. Ti so šli takoj na delo. Najprej je bilo treba — **odpraviti slovenske in hrvatske uradnike. Meni nič, tebi nič so začeli drugega za drugim metati iz službe.** V Ljubljani komandira Ačimovič, v Zagrebu, v Sarajevu, Sisku, Mariboru in povsod drugod tudi

same „kapacitete“ iz Srbije.

Vsi protesti proti tej naraščajoči balkanizaciji so ostali dosedaj zaman (Verjamemo, ko je gnezdo tako! opomba). In vendar so ti radikalni strankarji oškodovali in še dnevno oškodujejo državo samo za ogromne svote. A centralna carinska uprava

molči in se ne gane!

Zato je skrajni čas, da se razžene to gnezdo korupcije in da pridejo nesebični, pošteni in zmožni možje.“

Zgornjega gospoda Ačimoviča (v Ljubljani), o katerem piše „Jugoslavija“, da „res ni srečen če ne more ljudi šikanirati“, opiše isti list v številki 123:

„Njegovo ime bo postalo kmalu popularno po celi Sloveniji. Uvrstilo se bo poleg imen Šušteršica, Skubla, Radiča in kar je še drugih škodljivcev narada. In to po pravici. Ako bo še dolgo

paševal in albaniziral

med nami, bo naši narodni stvari lahko več škodoval kakor oni drugi. S svojim nekulturnim (Živela jugoslovanska — srbska kultura! opomba) postopanjem in fanatičnim strankarstvom sistematično ubija med našimi ljudmi ljubezen do Belgrada in vzbuja mržnjo do vsega, kar pride od tam. Obupati bi morali in postati iz pristašev enotne Jugoslavije čez noč najostrejši separatisti, če ne še kaj hujšega. Pri manj trdnih značajih Ačimovičeve metode tudi res rodijo take žalostne posledice (A, pojde v „fronzne“ vaša Jugoslavija?? op.). Zato je dolžnost, da z železno metlo izčistijo hleve v Belgradu in med nami.“

Dalje se poroča iz Belgrada:

Minister Kovačević je sklenil z neko „jugoslovansko gozdno-industrijsko družbo“, ki je pa ogrsko podjetje, pogodbo glede izkoriščenja velikih gozdov v Tesliču (Bosna). To je povzročilo med bosanskimi industrijskimi podjetji (profit je jim ušel! op.) viharno ogorčenje. Glasilo jugosl. socialdem. stranke pa pravi: So pač vendar vsi enaki, ti ljudje. Eni naredé to z gozdovi Auersperga, drugi z gozdovi v Bosni, drugi z državnimi gozdovi Srbije, povsoda isto. Zares vredni nameni, žalibog pa se to imenuje — korupcija.

Ko smo že pri enem ministru, oglejmo si tudi drugega in sicer ministerprezidenta samega (Vesnič).

Francoski jud Moussede je ustanovil v Beogradu informacijsko pisarno (za novine) „Avala“. Jugoslovanska vlada ni zboljšala „naravnost škandalozno poslovanje pisarne“ (tako pravi „Jugoslavija“), temveč še „dovolila „Avali“ nekaj monopol za poročanje v inozemstvo. To je vzbudilo glasne in odločne proteste med vsem jugoslovanskim časopisjem“. Jud se je začel tresti za svoj profit in ministerprezident mu je brž pomagal in dal pismeno celem jugoslov. časopisju eno za uho. „Jugoslavija“ piše na to: „Vesničevih manir si nikakor ne pustimo dopasti. Mesto da bi storil svojo dolžnost, daje nam lekcije kakor malim šolarjem. Dolžnost naših poslancev je, da naučé ministerska predsednika parlamentarnega postopanja (ja, seveda, ko je Srb!) in da razkrijejo — korupcijo, ki brez dvoma tiči za tem slučajem.“

Ne vprašamo, kdo je v Jugoslaviji še kupljiv, ne; vprašati moramo že, ko je to gnezdo gnilo od najnižjega do najvišjega v državi, kdo se ne da kupiti?!

V premembo, — „abwechslinha“ mora biti —, nekaj o dragi maši. Maši? barate. Ja, maši, kajti tudi to je prav balkansko: (Po „Napreju“):

Župnik Novak v Varaždinbregu je zahteval od nekega kmeta za branje maše 500 K. Poleg tega je zahteval od občanov, da mu zastonj dajejo delavce za njegov vinograd. — Fletno je na Balkanu! bo napis nove jugoslovanske pesmi, kaj?

Kadar mislimo na Balkan, kar hitro misliš tudi na hajduke-ravbarje, od katerih je vedno kaj novega. „Vsled neprestanih razbojniških napadov v stari Srbiji in Macedoniji na posamezne osebe kot na vlake, so se prebivalci iz Kosovega in poslanci iz stare Srbije obrnili na vladu, da naj to ogrožanje osebne in splošne varnosti odpravi in naj poskrbi za varnost“ (po „Napreju“). — To so prave „Indianergeschichten“, kaj? Zdi se nam, kakor bi bili v stari Ameriki. Ni še dolgo, kar smo poročali o nekem ukazu jugoslov. vlade, da se morajo ravbarji udati, kar pridejo ob glavo. Takrat smo rekli, koliko bo to pomagalo. No, zdaj se vidi z nova!

Končno še eno prav balkansko jed! Jugoslovanski „Glas Svobode“ z dne 2. t. m. poroča o poneverbah v belgradski železniški direkciji;

Pred 10 do 20 dnevi je komisija pregledala blagajno (Kasse) in konstatirala, da je pri kasirju Mihajlu Nušiču manjkalo 100.000 dinarjev. To je že tretja defraudacija (to je lepše ime za „krasti“, opomba). Svoječas je kasir Zarič pone-

veril (pokradel) 402.000 dinarjev, kasir Tasič 200.000 dinarjev in sedaj Nušič 100.000 dinarjev.

Zares to je balkanstvo. V to gnilo gnezdo pa naj sedemo tudi mi Korošci in Korošice? Nikoli, nikdar! Ravno tega balkanstva hočemo imeti prosto zdravo našo Koroško!

Duševno kurbarstvo. »Korošci varujte se!«

„Korošcu“, „Miru“ in drugim jugoslovanskim propagandnim listom moramo biti hvaležni za marsikatero veselo uro, ker se poslužujejo tako smešnih zvijač in ker tako ljubo čvekajo in ragljajo. Drugače pri „Drauposti“. Ko jo odložič, te žene, brž si umiti roke! Cela „Draupost“ je že neumna laž, laž v sebi. V nemškem jeziku na Koroškem agitirati za jugoslovanski „paradiž“! To je od začetka že najneumnejša neverjetnost.

Vsaka stvar je dobra ali slaba po osebah, ki jo zastopajo. Tudi najboljša stvar postane nečedna in ostudna, ko jo zastopajo „žlaht“ človeki. Če zastopajo pa malopridno stvar še malopridneži, potem se mora vsak le stresti, da bi se rabile še tako gladke besede. Z besedami se da dobro in izvrstno prepirati, z gesli, s to ali drugo „veliko“ besedo dobro žonglirati, si mislite, kaj ne! Poglejmo pa na osebe: Oseba sama, ki kaj piše, ti pové več kot vse njene besede!

Schrötter—Kerschbaumer—Bayer! Tri pravi in resnični Judeži v jugoslov. službi — izvrstna trojica, vreden drug drugega.

Schrötter je iz nemškega „rejha“. Ponujal se je koroški socijaldemokratski stranki, ki se je pa zahvalila. Končno je našel v Jugoslovanih plačilne odjemalce kupljive njegove dušice. Tako piše v Vetrinju (Viktring) za „Draupost“ tako imenovane „Berichte aus Klagenfurt“.

Poglavar te lepe trojice je morda dr. Kerschbaumer, Celovčan. Do ljudskega glasovanja bo še ostal, oglejmo si ga! Svoj čas je vpil na vso grlo „Heil!“ in nosil kot nemški študent na junaških svojih prsih nemški „Burschenband“, kakor ga kažejo še danes fotografije. Njegovo nagnjenje do pijančevanja in „drugih“ stvarih ga je zagnalo v dolg, katerega se po ravnem potu ni mogel znebiti, usmilili so se ga Jugoslovani. Ker so ob času zasedenja vsi meščani in delavci, možje in ženske Celovca enako zavrnil in odklonili jugoslovanstvo, se kazali do zadnjega kot vsekako zvesti Korošci, so bli Jugoslovani primorani, seči po tako sumljive živilje, kot so Kerschbaumer, Schrötter in Bayer, ki so se prodali kot prodaja kurba svoje telo. Nemirna, huda vest je gnala tudi doktor Kerschbaumerja z Jugoslovani proč od Celovca, ko se je mesto rešilo balkanske zasedbe. — Navzdol, navzdol . . . Iz nemškega študenta je postal jugoslovanski hujskač, bori se proti lastni svoji domovini, prosti lastnemu svojemu narodu. Je-li sploh mogoče, da ima tak človek le duh ali sluh časti in poštenosti v sebi, ko prodaja svojo domovino, svoje prepričanje, samega sebe za denar! Najdete sramotnejši način duševnega kurbarstva??

Celo proti zbesnelemu sovraštvu „Mira“ in akrobate laži in zavijač okoli „Korošci“, se mora imenovati špekulacija „Drauposti“ na najnižje, najpodlejše človeške nagone — brezčastna, nepoštena. Značilno pa je, na kako slabih nogah stoji balkanska-jugoslovanska reč na Koroškem, da je segla po take človeke kakor je Kerschbaumer. Vkljub njegove, morda dobro plačane službe pa mu pridejo spomini . . . Vsak večer, ko ima že svoj „duzl“, se mu izmuzni marsikatera beseda, ki razkrije njegovo dušo. In k Velikinoči, ko so se vrnil begunci domov in je tem delil liste, je prišel tako ob svojo moč, da so se mu tresla kolena. Že sliši sodbo svojega naroda, sliši glasove onih, Slovencev in Nemcev, ki so padli, umrli za svobodo njih domovine? Čuti v naprej konec pod sedanjim svojim gospodarjem, ko ga ta ne bo več potreboval?

Koroška domovina mu je vžgala znamenje Kajna.

Se kaj o tretjem te trojice — Bayer, Celovčanom znan kot urednik — redakter nekega lističa „Klagenfurter Nachrichten“, ki je izhajal za časa zasedenja, namenjen, loviti kake nemške gimpelne. Ostudni pisariji tega lističa so se hoteli domači listi postaviti nasproti, a le s tem uspehom, da so Jugoslovani, takrat še gospodi Celovca, liste pobelili. S Srbo-Jugoslovani je izginil iz Celovca tudi ta priganjač Emil Bayer. Pred nekim časom pa je iz Maribora ušel na Čehoslovaško in zapustil toliko in toliko dolgov. Uredništvo „Drauposti“ je moralo izjaviti, da ne more plačati dolgove svojega urednika Bayer.

Čisto bi ga Celovčani — kakor je zaslužil — bili pozabili, ko bi ne bil sam pisal na dva znanca v Celovcu in tako pokazal da je še živ. In veste, kaj piše? Iz kraja Gutwasser pri mestu Budweis šriba eno karto:

„Ich habe dem undankbaren Jugoslawien auf immer den Rücken gekehrt.

Kärntner, hütet Euch!

kann ich heute aus ganzem Herzen jedermann zurufen. Auch gut! Wenigstens bin ich um eine Erfahrung reicher!“

„Nehvaležni Jugoslaviji sem pokazal na vselej hrbet. Korošci, varujte se! morem danes vsakemu iz vsega srca zaklicati. Tudi dobro, vsaj imam eno izkušnjo več!“

No, ljubi, dobri Bayer! Nas Korošce posebno svariti, ni bilo tako nujno potrebno. Boš že videl, imel boš še prav „fraid“, kako se bomo na dan glasovanja varovali Balkancev-Azijatov!

Iz velikovških ječah,

v katerih so še vselej zvesti rojaki zaprti ali zaradi razširjanja koroških letakov ali radi ene proste, svobodne besedice, se nam piše:

„Mislil bi si, da človeku izgine pogum, ko sedi v zaporu in čaka tedna in tedna. A ni tako! Še bolj se navdušuje vsak za koroško domovino. Vsi zidi (miri), vse dure ali kjer je še drugje bilo prostora, so polni imen, domoljubnih verzov, krvavi kralj Peter in njegovi pomagači kot spake. Povsoda pa najdeš besede: „Tako in tako dolgo nedolžno sedel za Koroško, za ljubo domovino“, ali „Živela avstrijska republika!“ — „Hoch lebe die Freiheit!“ — „Nieder mit Serbien! Nieder mit der serbischen Knute! Nieder mit dem blutigen König Peter!“ — „Volkbedrucker! Volksausbeuter!“ itd. To naj dokaže, koliko naših rojakov je sedelo zaradi svoje zvestobe, svojega prepričanja in da so trdnejši šli domov kot so bili prej. Prenapetna strašila, ktera naj „erobrijo“ našo Koroško, ne vedo, kakor se vidi, da Koroška ni okupirano, temveč glasovalno ozemlje, ne zastopijo tudi, kar je jim škoda; zato je njih politika tudi tako nespretna in neokretna. Samo sovraštvo je, kar jih goni okoli. Kaj so nam končno vse kazni, zaperanje in preganjanje, to vse bo minulo! Zato je nam že danes mogoče reči: Za Jugoslovane je vse spoznanje danes prepozno!“

Korošci in Korošice, poslušajte te glasove iz ječ! Jugoslovanom se ni posrečilo, trdne naše ženske in možje ukrotiti, upogniti, še ne v ječah, v zaporih. Tako trdni, tako nepogljivi moramo biti vsi na dan glasovanja, ki nam naj dá svobodo in republiko, napredovanje v vseh stvarih in ne rakovo pot, ki nas naj reši vojaščine, kralja Petra in Lekseja, dan, ki naj zavrne izkoriščevalce ljudstva in na novo združi celo Koroško k enotnem, novem življenju po hudih časih, ki smo jih zadnja leta morali preživeti!

Iz zasedenega ozemlja.

Vrba (Velden). Prvo nedeljo t. m. so se štritali in topli ob demarkacijski liniji domači žandarji cone A in jugoslovanski financarji; prostovoljci-policisti so na financarje zmerjali in tem rekli, naj le kmalu izginijo na Kranjsko nazaj.

Velikovec. Dozdaj smo bili mnenja, da je za vse ljudi — bi li to bli Slovenci ali Nemci, Francosi in Italijani, Angleži in Američani, Negri ali Kinezi — le en Bog, ki objame cel svet z eno in isto ljubeznijo. Jugoslovanski otročiči-teologi vedo to pa boljše: Sinček trafikanta Potočnika je rekel k enem sošolcu: „Nemški Bog je krepiral, zdaj imamo le slovenskega božjega očeta.“ To je sad hujskarije!

Neka kmetica je šla v „Gospodarsko družbo“, da si kupi cukra. Reklo pa se ji je, da se cukar potrebuje za ljudsko glasovanje, da se le takim, ki oddajo svoj glas za Jugoslavijo. Na špeh grejo miši, na cukar gredu muhe, nikoli pa mi!

Zeni jagra velikovške lovske družbe (Jagdgesellschaft) so Jugoslovani pri izdaji moke odvzeli 200 K, ker bi bile nepravilno žigosane. Žena si to ni dala dopasti in na občni urad! Tam so ji rekli, da že dobi svoj denar, a zavezati se mora, da bo glasovala jugoslovanski. Tega žena pa ne stori. — Korošci, al'te, po domačem se to pravi — krasti, kaj ne?

Škocijan. Procesije so dale balkanskim apostolom seveda zopet vzrok in priložnost, oznanjevati svoje balkansko evangelje, to je psovanje in zmerjanje črez Nemce. Nek učitelj iz Borovelj je zaklel: „Če pocrkne tak nemški pes, ne dobi svetega olja, ampak hudič bo lažil dušo okoli, da počasa hude smrti umre.“ Gratuliramo temu poštenjaku za te pristen krščanski nauk in vprašamo ga, ali nam da dovoljenje, da pišemo na ljubljansko univerzo, ali ga tam vzamejo kot teologiprofesarja. Morebiti imajo tam onkraj Karavank bolj njegovo vero, naša je malo drugače, veste ljubi gospod lerar. Tega mnenja so bili tudi vsi navzoči, prav nič niso se jih prijele take besede tega balkanskega efangelija, vsakemu se je le studilo. Je jugoslovanski agitaciji že tako do cela zmanjkalo modrosti, da ne vedo več drugega kakor enako neumno kot nesramno zmerjati in metati okoli sebe gnoj in še enkrat gnoj? Nam Korošcem je to le znamenje popolne slabosti in Koroška ostane vkljub vašega neumnega vpitja nerazdeljena.

Slovenski Šmihel. Vsako leto na binkoštni ponedelek je bila v podružni cerkvi na Lečji gori božja služba. Letos ševe naš hujskajoč fajmošter Razgoršek niso imeli časa, saj je bila isti dan hujskarija v Dolini. Pri tej pa niso smeli manjkati. Da se opravičijo, so oznanili s kancelna procesijo v Dolino. Kako pa so gledali, ko jih je prišlo k tej samo 5! Sramovali so se take procesije in križ nali pri Turkarju v Goričah. Na ta način smo prišli na Lečji gori ob mašo. Tako opravlja duhovnik svoje dolžnosti! Mi se bomo pa že pri ljudskem glasovanju pri fajmoštru zahvalili. Takih pastirčkov zares ne potrebujemo!

Grabstanj. Na dan sv. Rešnjega telesa je prišlo več sto Korošcev iz Velikovca in Galicije k Leitgebu v Št. Peter. Peli so domače pesmi in se veselo zabavljali. Tudi general Majster je prišel z avtomobilom, ostal pa le kratek čas. Ko se je odpeljal, so ležale na avtomobilu modrice (Kornblumen). Videti je bil hudo jezen. Navzoči jugoslovanski žandar je vpil Živijo!, da je skoro poknil — in ljudi so se smejali. Ja, prišlo bo še tako daleč, da bomo tudi Slovenci nosili modrice. Ne kot znamenje „nemčurstva“, kakor bi rekli Kranjci, temveč kot znamenje naše zvestobe do domovine in do samega sebe, kot protest tujem, balkanskem nasilstvu: Vidite, zvesti smo in zvesti ostanemo!

Pokrče. Nekteri fanti iz Virnjevsi pridejo na Telovo (Fronleichnam) v gostilno Wušle z dobovimi vejicami na jopiču. Eden jugoslov. žandarjev se postavi pred enega fanta in ga bara, kaj da je to. Fant reče: „Dob“. Žandar mu iztrga vejico in jo vrže na tla. Fant jo pa zopet pobere in natekne. Zdaj pride drugi žandar, mu vzame vejico in jo potepta na tleh. Fanta je žandarmerija „anceigala“. — Prav ponižno vprašamo, niso nosili tudi kranjski „sibcenarji“, ko so imeli kako slovesnost, dobove vejice?

Otok (Maria-Wörth). 6. t. m. je bil velik del boroveljske pevske družbe „Stahlklang“ tukaj, v Ebnerjevi gostilni. Prišlo je bilo mnogo ljudi iz Kamna, Vetrinja, Kotmarivasi, Hodišah, iz Na Gorah in Ribnice. Peli so in rajali. Znan jugoslovanski hecar havptman Markus je letel takoj k vahtmajstru in mu povedal, da so Nemci in „nemčurji“ tu in da se poje nemški. To je vendarle „Staatsverbrechen“! Vahtmajster je takoj prišel in prepovedal nemško petje, kar zapre gostilno. Pevci so se smejali, nek čas ž njim govorili in ko je šel, zopet peli svoje pesmi. Odtod so šli v Pirkerjevo gostilno, kjer so na novo zapeli. Nek ofizir je rekel jezno h kelnarci: „Tu šlišijo zdaj Srbi sem, ti vam bodo pokazali!“ Ja, seveda, povsoda le bajoneti in zopet bajoneti. To je edino, kar vas še drži. Veste pa, gospodje, kaj je pisal v Ljubljani „Naprej“? Neizrekljivo grd

madež pade na našo državo, da mora biti ravno jugoslovanski list, ki proslavlja policaje in žandarje!“ Mi Korošci se za tako državo prav srčno zahvalimo in gremo svojo svobodno pot. Vas, Balkanci, se bomo kmalu iznebili! — Glej, prišel je tudi dr. Breje z dvema gospodoma. Ta dva barafa prvega, kako da se tukaj nemško poje in ljubljanski Bog je odgovoril: O, to je le nedolžno, neškodljivo društvo! No, no! Pokazati vam hočemo pri glasovanju, ljubljanska gospoda, kako nedolžni in neškodljivi smo Korošci, Slovenci in Nemci!

Borovlje. Na Podgori sedi 12 mož pri enem čebelnjaku, ko pride žandar in reče: „Ne veste, da je danes v Borovljah shod? Ite tja!“ Može pa ne grejo. Žandar gre in pride s tremi drugimi žandarji. Žandarji namerijo puške na može in pravijo: „Če ne greste, strelimo!“ — Lon zato in vse drugo nasilje na dan glasovanja!

Mladega Obilčnika so priklenjenega odpeljali, ne ve se, zakaj. Gospoda Wieserja od „geverkšafti“ je napadlo nad 30 mož, ki bi ga še ubili, ko bi ne prišel ravno vahtmajster. — Je še Bog v nebesih, zapomnite si tujci-silniki, Bog v nebesih in mi na svetu!

Pliberk. Drugi časi, druge molitve. Zgodilo se je sicer že 8. oktobra minulega leta. Poroča se nam pa še-le zdaj. Ker je značilno za današnje balkanske čase, katere spreminjajo celo molitve, priobčimo, zakaj je dobil sinček Schellandra na občinskem uradu tri s palco. Ker je rekel:

„Vater unser, der du bist,
Wirf die Serben auf den Mist,
Und den Dechant auch dazu,
Dann ist in Bleiburg amol a Ruh!“

Bistrica v Rožni dolini. Prav „nett“ razmere so že tu, odkar je prevzel regentstvo-gerentstvo naš Andrejčič. Mogotci so imeli pred nekim časom večjo plačilo na celovško „Zentralbank“. Namesto da bi dali denar kakem doraščeniemu ali poslali denar potom banke, so dali svoto 13.500 K dekletu, ki je ravno v Celovec šla. Bržkone radi neprevidnosti zgubi dekletu v svetem Št. Janžu denar; vsaj ga je potem hitro pogrešala. Leti nazaj v Št. Janž in išče in bara, a denarja ni več dobila. Gvišno so se že toliko balkanske morale naučili prijatelji Srbov, da ni treba, posebno toliko, najdenega denarja vrniti. Kaj pa so naredili naši mogotci? Rekli so, da je vzelo denar dekletu in jo tako dolgo zaprli, da ni rekla, da dá svoj „šmuk“. Po našem mnenju so uržah ti modri gospodje in imajo povrniti škodo, ne pa ubogo dekletu, ki dobi za lon le špot in sramoto in končno še škodo. Gospod administrator Ruprecht, kaj pravi o tem vaša morala?

Gerent Andrejčič se menda tudi zelo za takojšnje izvršbo „agrarne reforme“ poteguje. Kratkotamo hoče Šmonicovo posestvo v Mačah imeti razdeljeno — za se in soseda, ki je tudi v „Narodem svetu“! Ja, ot je „agrarna reforma“! V ljudosrečevalci, plačilni dan pride tudi za vas in le prav kmalu!

Binkoštni ponedelek je nastala naenkrat vest, da pridejo na ta dan koroški pevci iz Borovelj in Ribnice k nam. Šegavec „Witzbold“ je to raztrosil, da naredi hec. Kaj pa zdaj, vsi hudičji! Takoj so šli „boti“ na vse strani za pomoč, v Št. Jakob in Št. Janž se je telefoniralo: Na pomoč! Domače Srbe in tepežljive fante so alarmirali, vsem se je garantirala „frei ceha“. In prifrkali so od vseh strani kot ajstrofi, lokali Kraigherja so bili polni. Čakali so in čakali, čakali zastonj! Nikogar ni prišlo. Kot binkoštni osli so Binkošti tako prav lepo praznovali. Cela Bistrica se je smejala, bila je to „igra“, kakor jo še nikoli niste „spilali“. Drugi so imeli ja vse zastonj, malo grenko pa sta gledala le dva, gospod Partl in Andrejčič ne res? Srčno vas prosimo, špilite še večkrat take „igre“! Škodo je imel le vaš Krajcar, ki so ga pijanci iz Št. Jakoba na Dobravi tako fest „birmali“, da je zgubil več zobov, ki je jih potem moralo iskati 10 žandarjev. Tako so imeli tudi ti svojo hec! Pozno v ponedelek so morali ostaniti v službi in dobili še 20 mož „feršterkinhe“! — Zbrane so bile čete in bile čakale zastonj. Žejni so bili krvi sovražnikov in končno gasili žejo z nemškim pivom. Prosit! Naj vam le dela taka srbska kultura veselje! Mi pa nič nočemo vedeti o njej. Rajši ostanemo Korošci, kakor so bili naši očetje in dedi, naše matere in babce!

Ohranite svoji koroški domovini zvestobo!